

Popis originatora podataka i podaci koji se objavljuju putem produkata zrakoplovnih informacija te obveza sklapanja sporazuma o razini pružanja usluga

Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti: ASO-2020-001

Lista revizija:

Inicijalno izdanje: 02.01.2020.

Broj revizije: 1 / 11.10.2021.

Broj revizije: 2 / 15.03.2022.

Pokretač: Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo

Referentni propisi:

- a) ICAO Aneks 15, izdanje 16
- b) ICAO Aneks 4, izdanje 11
- c) Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena;
- d) Zakon o zračnom prometu (Narodne novine br. 69/09,84/11, 54/13, 127/13 i 92/14);
- e) Pravilnik o provedbi Provedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružatelje usluga upravljanja zračnim prometom/pružatelje usluga u zračnoj plovidbi i drugih mrežnih funkcija za upravljanje zračnim prometom i za njihov nadzor (NN 138/2020)
- f) Pravilnik o aerodromima (Narodne novine br. 100/19);
- g) Pravilnik o upravljanju zračnim prostorom (Narodne novine br. 32/18, 104/18);
- h) Zakon o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu (Narodne novine br. 132/98, 63/08,134/09 i 94/13);
- i) Zakon o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe (Narodne novine br. 19/98, 20/00 i 51/13)
- j) Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (Narodne novine br. 151/05, 36/09,75/09, 76/13 i 152/14);
- k) Zakon o nadzoru državne granice (Narodne novine br. 83/13 i 27/16);
- l) Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije (Narodne novine br. 40/16);
- m) Zakon o prijevozu opasnih tvari (Narodne novine br. 79/07);
- n) Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (Narodne novine br. 112/18).

Referentne specifikacije i smjernice:

- a) ICAO Doc 10066 PANS-Aeronautical Information Management;
- b) ICAO Doc 8126 Aeronautical Information Services Manual;
- c) EUROCONTROL Specification for the Electronic Aeronautical Information Publication (eAIP);
- d) EUROCONTROL Specification for the Origination of Aeronautical Data (DO),
- e) EUROCONTROL Guidelines on Conformity Assessment for the interoperability Regulation of the single European sky;
- f) EUROCONTROL Guidelines Supporting the implementation of Aeronautical information Requirements;
- g) EUROCONTROL Guidelines on Aeronautical Data Processes;
- h) EUROCONTROL Guidelines on the implementation of Safety Support Assessment for AIS/AIM;
- i) EUROCONTROL Guidelines for the provision of Metadata to support the Exchange of Aeronautical Data;
- j) EUROCONTROL Terrain and Obstacle Data (TOD) Manual;
- k) EUROCONTROL Guidelines for ADQ Formal Arrangements (FA);

- l) AIP Data Originator Index;
- m) SLA Package;
- n) EAD Safety Case;
- o) EAD Safety Case Guidance;
- p) ADQ Formal Arrangement Template (from the ADQ Implementation Working Group);
- q) ADQ Formal Arrangement Document Structure;
- r) ADQ Formal Arrangement Implementation Checklist;
- s) EUROCONTROL Guidelines for Aeronautical Information Publication (AIP) distribution on the Internet;
- t) EUROCONTROL Guidelines for harmonised AIP publication and data set provision.

Svrha i namjena:

Ovom Naredbom o zrakoplovnoj sigurnosti (u daljnjem tekstu: Naredba) Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija) definira originatore zrakoplovnih podataka i zrakoplovnih informacija koji se objavljuju putem produkata zrakoplovnih informacija (*Aeronautical Information Products*), te obvezu sklapanja sporazuma o razini pružanja usluga.

Uzevši u obzir razliku u definiciji zrakoplovnih podataka i zrakoplovnih informacija, u tekstu Naredbe koristi se zajednički izraz „podaci“.

Ovom Naredbom osigurava se verifikacija ovlaštenih originatora podataka koji Službi zrakoplovnog informiranja AIM/AIS Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. (u daljnjem tekstu: HKZP) upućuju podatke na objavu sukladno nacionalnim i međunarodnim propisima.

Produkti zrakoplovnih informacija su sljedeći:

1. Zbornik zrakoplovnih informacija (Aeronautical Information Publication – AIP), uključujući izmjene i dopune,
2. Okružnice zrakoplovnih informacija (Aeronautical Information Circular – AIC),
3. Zrakoplovne karte,
4. NOTAM i
5. Skupovi digitalnih podataka.

Povod za reviziju:

Ažuriranje popisa referentnih propisa, specifikacija i smjernica. U popis originatora nadodano Ministarstvo obrane Republike Hrvatske (sukladno njihovom zahtjevu).

1. Obveze pružatelja usluga zrakoplovnog informiranja i originatora podataka:

HKZP kao certificirani pružatelj usluga zrakoplovnog informiranja u Republici Hrvatskoj dužan je sklopiti odgovarajuće sporazume o razini pružanja usluga (*ADQ Formal Arrangement*) sa originatorima podataka sukladno zahtjevima Uredbe Komisije (EU) 2017/373 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena. HKZP će prilikom sklapanja sporazuma s originatorima podataka koristiti predložak temeljen na Eurocontrol „*ADQ Formal Arrangement Template*“. Sporazumom je potrebno regulirati način dostavljanja svih podataka označenih oznakom „DA“ u tablicama originatora za objavu putem AIP iz ove Naredbe, kao i podatke istih navedenih originatora koji se objavljuju NOTAM-om. Originatori koji su u obvezi sklapanja sporazuma s pružateljem usluga će do trenutka potpisivanja sporazuma koristiti dosadašnji način promjene podataka putem obrazaca za dostavu dostupnih na www.crocontrol.hr. Svi originatori i pružatelji usluge zrakoplovnog informiranja trebaju osigurati usklađenost sa zahtjevima kvalitete podataka sukladno Uredbi Komisije (EU) 2017/373 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena.

Originatori za koje u tablicama nije označena obveza sklapanja sporazuma, osim originatora HKZP, trebaju dostavljati podatke na sljedeći način:

- Putem obrasca oznake OBR-AIM-O-ZOB koji je pružen na Internet stranicama: www.crocontrol.hr, pod „Zrakoplovno informiranje“/“Originatori“/“Obrasci“ ili se može pribaviti na zahtjev e-mailom iz HKZP
- U početnoj fazi planiranja objave podataka odmah kontaktirati HKZP (za kontakt vidi obrazac OBR-AIM-O-ZOB) radi utvrđivanja potencijalnog ili točnog datuma objave te u svrhu pravovremene dostave podataka
- Originatori će u pravilu dostaviti podatke na hrvatskom i engleskom jeziku ili u kontaktu s HKZP dogovoriti drugačije
- U slučaju da žele zaprimiti nacrt publikacije prije objave, to trebaju zatražiti prilikom dostave podataka na objavu, te po primitku nacrta trebaju odobriti objavu u roku od 2 dana u slučaju publikacije, tj. u istom danu u slučaju NOTAM-a. U suprotnom podaci neće biti objavljeni na prvobitno utvrđeni datum
- Prilikom pripreme podataka za objavu HKZP će, po potrebi, kontaktirati originatora radi eventualnih potrebnih korekcija u sirovim dostavljenim podacima
- Originatori sami moraju pratiti ažurnost već objavljenih informacija i na vrijeme dostavljati potrebne izmjene kako bi ih stalno održavali ažurnim
- Za originatore unutar HKZP će se utvrditi odgovarajući sporazumi prema ICAO zahtjevima i Uredbi Komisije (EU) br. 2017/373 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena.

2. Originatori podataka za objavu putem Zbornika zrakoplovnih informacija (AIP):

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Part 1 Općenito (GEN)			
GEN 0.1	Predgovor	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 0.2	Pregled izmjena AIP-a		
GEN 0.3	Pregled dodataka AIP-a		
GEN 0.4	Lista provjere stranica AIP-a		
GEN 0.5	Lista ručnih ispravaka u AIP-u		
GEN 0.6	Sadržaj prvog dijela		
GEN 1 Nacionalni propisi i zahtjevi			
GEN 1.1	Nadležna tijela (naziv, adresa, brojevi telefona, telefaksa, AFS, e-mail, web site)	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Ustrojstvena jedinica nadležna za civilni zračni promet, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, Ministarstvo financija, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravlja, Državni inspektorat, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Ministarstvo obrane Republike Hrvatske	
GEN 1.2	Propisi u svezi ulaska, prolaska i odlaska zrakoplova	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
GEN 1.3	Propisi u svezi ulaska, prolaska i odlaska putnika i posade	Ministarstvo financija, Carinska uprava (točka 1.3.1) Ministarstvo unutarnjih poslova, Uprava za granicu (točka 1.3.2) Ministarstvo zdravlja (točka 1.3.3).	
GEN 1.4	Propisi u svezi ulaska, prolaska i odlaska tereta	Državni inspektorat, Fitosanitarna inspekcija (točka 1.4.1) Državni inspektorat, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane (točka 1.4.2).	
GEN 1.5	Instrumenti, oprema i dokumentacija zrakoplova	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (točke 1.5.1-1.5.4) Hrvatska kontrola zračne plovidbe (točka 1.5.5)	
GEN 1.6	Sažetak nacionalnih propisa i međunarodnih ugovora/konvencija	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Ustrojstvena jedinica nadležna za civilni zračni promet	
GEN 1.7	Razlike u odnosu na ICAO standarde, preporučenu praksu i postupke (PANS)	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Ustrojstvena jedinica nadležna za civilni zračni promet	

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
GEN 2 Tablice i kodovi			
GEN 2.1	Sustav mjera, oznake zrakoplova, blagdani	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
GEN 2.2	Kratice koje se koriste u AIS publikacijama	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 2.3	Simboli na karti	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 2.4	Oznake mjesta	Operator aerodroma/helidroma (naziv) Hrvatska kontrola zračne plovidbe (ICAO indikator)	
GEN 2.5	Popis radionavigacijskih sredstava	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 2.6	Pretvorba mjernih jedinica	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 2.7	Izlazak/ zalazak sunca	Zvezdarnica hrvatskog prirodoslovnog društva	
GEN 3 Usluge			
GEN 3.1	Usluge zrakoplovnog informiranja	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN3.2	Zrakoplovne karte	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 3.3	Operativne usluge kontrole zračnog prometa	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 3.4	Komunikacijske usluge	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 3.5	Meteorološke usluge	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
GEN 3.6	Potruga i spašavanje	Ministarstvo unutarnjih poslova, Ravnateljstvo civilne zaštite (sve osim kontakt HKZP). Hrvatska kontrola zračne plovidbe (samo kontakt podaci za službu uzbunjivanja u HKZP)	
GEN 4 Naknade za aerodrome/helidrome i usluge kontrole zračne plovidbe			
GEN 4.1	Naknade za aerodrome/helidrome	Operator aerodroma/helidroma uz prethodnu suglasnost Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo	DA
GEN 4.2	Naknade za usluge kontrole zračne plovidbe	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Part 2 Na ruti (ENR)			
ENR 0.6	Sadržaj drugog dijela	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1 Opća pravila i postupci			
ENR 1.1	Opća pravila	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (točke 1.1.1 – 1.1.5, 1.1.9 – 1.1.12), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture – Ustrojstvena jedinica nadležna za civilni zračni promet (točke 1.1.6 – 1.1.8); Hrvatska kontrola zračne plovidbe (točka 1.1.13)	
ENR 1.2	Pravila vizualnog letenja	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
ENR 1.3	Pravila instrumentalnog letenja	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
ENR 1.4	Klasifikacija i opis zračnog prostora ATS-a	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	
ENR 1.5	Postupci čekanja, prilaza i odlaska	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.6	ATS nadzorne usluge i postupci	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.7	Postupci postavljanja visinomjera	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.8	Regionalni dopunski postupci (Doc 7030)	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.9	Upravljanje protokom zračnog prometa i upravljanje zračnim prostorom	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.10	Planiranje leta	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.11	Adresiranje poruka plana leta	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 1.12	Presretanje civilnih zrakoplova	Ministarstvo obrane Republike Hrvatske	DA
ENR 1.13	Nezakonito ometanje	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
ENR 1.14	Događaji koji ugrožavaju sigurnost	Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu	

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
ENR 2 Zračni prostor u kojem se pružaju operativne usluge kontrole zračnog prometa			
ENR 2.1	FIR, UIR, TMA i CTA	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom (za izmjene granica FIR/UIR/CTA, uključujući i TMA, a za ostale podatke samo HKZP).	
ENR 2.2	Ostali regulirani zračni prostori	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	
ENR 3 ATS rute			
ENR 3.1	Donje ATS rute	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom (za situacije uspostave novih ruta ili brisanja postojećih, a za sve ostale pojedinačne elemente samo HKZP).	
ENR 3.2	Gornje ATS rute		
ENR 3.3	Rute prostorne navigacije (RNAV)		
ENR 3.4	Rute helikoptera		
ENR 3.5	Ostale rute		
ENR 3.6	Čekanje na ruti		
ENR 4 Radionavigacijski uređaji/sustavi			
ENR 4.1	Radionavigacijski uređaji - na ruti	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 4.2	Posebni navigacijski sustavi	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 4.3	Globalni sustav satelitske navigacije (GNSS)	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
ENR 4.4	Kodni naziv označitelja značajnih točaka	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 4.5	Zrakoplovna zemaljska svjetla – na ruti	TBD	
ENR 5 Navigacijska upozorenja			
ENR 5.1	Zabranjena, uvjetno zabranjena i opasna područja	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom (Predstavnik HKZP-a u Nacionalnom povjerenstvu za upravljanje zračnim prostorom)	
ENR 5.2	Područja vojnih vježbi i obuke, identifikacijska zona protuzračne obrane	Ministarstvo obrane Republike Hrvatske, HKZP uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	DA

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
ENR 5.3	Ostale aktivnosti opasne prirode i druge potencijalne opasnosti	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	
ENR 5.4	Zrakoplovne prepreke	Državna geodetska uprava i Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	DA
ENR 5 Navigacijska upozorenja			
ENR 5.5	Zrakoplovne sportske i rekreacijske aktivnosti	Hrvatska kontrola zračne plovidbe uz prethodnu suglasnost Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom	
ENR 5.6	Migracije ptica i područja s osjetljivom faunom	Zavod za ornitologiju HAZU (migracije ptica), Hrvatska kontrola zračne plovidbe (prijava sudara s pticama), Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (adresa i kontakti).	
ENR 6 Rutne karte			
ENR 6.1-1	Rutne karte	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 6.1-2	Indeks karte	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
ENR 6.3 – 1	Air Traffic Services		
ENR 6.4 – 1	Airspace - Index Chart		
ENR 6.5 – 1	Prohibited, Restricted and Danger Areas - Index Chart		
ENR 6.6 – 1	Military Exercise and Training Areas - Index Chart		
ENR 6.7 – 1	Other activities of a dangerous nature - Index Chart		
ENR 6.8 – 1	Aerial sporting and recreational activities - Index Chart		
ENR 6.9 – 1	Radio facility - Index Chart		
ENR 6.10 - 1	Bird migration routes - Index Chart		
	Bird concentration and areas with sensitive fauna - Index Chart-	Zavod za ornitologiju HAZU	

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Part 3 Aerodromi (AD)			
AD 0.6	Sadržaj	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 1 Aerodromi/helidromi - uvod			
AD 1.1	Raspoloživost aerodroma/helidroma i uvjeti upotrebe	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo Ministarstvo obrane Republike Hrvatske (AD 1.1.2)	
AD 1.2	Službe spašavanja, vatrogasne službe i planiranje u uvjetima snijega	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
AD 1.3	Popis aerodroma i helidroma	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
AD 1.4	Podjela aerodroma/helidroma	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
AD 1.5	Status certifikacije aerodroma	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo	
AD 2 Aerodromi			
AD 2.1	Naziv i oznaka mjesta aerodroma	Operator aerodroma (naziv) Hrvatska kontrola zračne plovidbe (ICAO indikator)	DA NE
AD 2.2 do AD 2.10	Zemljopisni i administrativni podaci o aerodromu, Radna vremena, Službe i oprema za prihvat i otpremu, Usluge na raspolaganju putnicima, Službe spašavanja i vatrogasne službe, Sezonska dostupnost - čišćenje, Podaci o stajankama, stazama za voženje i mjestima provjere, Sustav vođenja i kontrole kretanja, oznake, Aerodromske prepreke	Operator aerodroma Hrvatska kontrola zračne plovidbe – za radna vremena ATS, ARO, AIS, MET, te za podatke o anemometrima. Ministarstvo obrane Republike Hrvatske – za vojni promet	DA NE
AD 2.11	Raspoložive meteorološke informacije	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2.12 do AD 2.16	Fizičke karakteristike RWY, Objavljene udaljenosti, Prilazna svjetla i osvjetljenje RWY, Ostala osvjetljenja, sekundarni izvor električne energije, Prostor za slijetanje helikoptera	Operator aerodroma (Hrvatska kontrola zračne plovidbe za 2.15.2 Anemometer location and lights)	DA

Poglavlje AIP-a	Naziv poglavlja AIP-a	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
AD 2.17	Zračni prostor u nadležnosti ATS	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2.18	Komunikacijske službe ATS-a	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2.19	Radionavigacijski uređaji i uređaji za slijetanje	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2.20	Propisi za lokalni promet	Operator aerodroma	DA
		Hrvatska kontrola zračne plovidbe – postupci u nadležnosti aerodromske kontrole zračne plovidbe	NE
AD 2.21	Postupci za smanjenje buke	Operator aerodroma	DA
AD 2.22	Postupci tijekom leta	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2.23	Dodatne informacije	Operator aerodroma	DA
AD 2.24	Popratne karte aerodroma	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
AD 2	karte: SID, STAR, IAC, VAC, ATC Surveillance Minimum Altitude Chart, Visual Manoeuvring – Circling Chart, VOC, VMMC.	Hrvatska kontrola zračne plovidbe	
	Karte: „Aerodrome Chart“, „Aircraft Parking/Docking Chart“, „Aerodrome Ground Movement Chart“, „Aerodrome Obstacle Chart“, „Precision Approach Terrain Chart“, „Bird concentrations in the vicinity of aerodromes“, Aerodrome terrain and obstacle Chart – ICAO (electronic).	Operator aerodroma	DA
AD 3 Helidromi			
AD 3	Helidromi	Operator helidroma i ostali originatori prema odgovarajućim točkama kao i kod aerodroma	DA

3. Originatori podataka za objavu putem NOTAM-a

Pokretanje i izdavanje NOTAM-a mora se izvršiti za sljedeće informacije:

Informacija	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Uspostava, zatvaranje ili značajne promjene u radu aerodroma/helidroma ili USS-a	HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO - uspostava aerodroma/helidroma ili USS-a - zabrana ili ograničenje uporabe aerodroma/helidroma OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA - zatvaranje ili značajne promjene u radu aerodroma/helidroma ili USS-a, - u slučaju ograničenja koja onemogućuju sigurne operacije zrakoplova utvrđena pregledom operativnih površina, objekata, instalacija, uređaja i opreme na aerodromu/helidromu - planirane promjene namjene, kategorije ili planirani radovi većeg opsega (uključujući radove koje provodi ZTS HKZP) HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE - zatvaranje aerodroma zbog izvanrednih okolnosti nastalih izvan ograde aerodroma/helidroma, - u slučaju „Disabled aircraft on RWY“	DA DA
Zabrana određene vrste prometa zbog ograničenja upotrebe aerodroma/helidroma (radovi, itd.)	OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA	
Uspostava, povlačenje ili značajne promjene u radu zrakoplovnih službi (Aerodromi, AIS, ATS, CNS, MET, SAR itd);	OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA – za službe na aerodromu, radna vremena kontroliranih aerodroma. HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE (AIS, ATS, CNS, MET, služba uzbunjivanja itd) MUP Ravnateljstvo civilne zaštite – SAR	
Uspostava, povlačenje ili značajne promjene u pružanju radionavigacijskih usluga i usluga komunikacije zrak-zemlja. To uključuje: prekid ili povratak u rad, promjenu frekvencije, promjenu u objavljenim radnim vremenima, promjenu u identifikaciji, promjenu u orijentaciji (usmjerena sredstva), promjenu pozicije, povećanje ili smanjenje snage od 50 % ili više, promjenu u rasporedu ili sadržaju emisija, nepravilnosti ili nepouzdanosti u pružanju radionavigacijskih usluga i usluga komunikacije zrak-zemlja ili ograničenja repetitorskih postaja uključujući operativni utjecaj, utjecaj na odgovarajuću uslugu, frekvenciju i područje.	HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE - uspostava ili povlačenje iz rada elektroničkog ili drugog navigacijskog ili aerodromskog sredstva ili promjena objavljenih podataka - uspostava ili povlačenje iz rada elektroničkog ili drugog sredstva ili promjena objavljenih podataka u svezi usluga komunikacije zrak-zemlja - privremene promjene koje se tiču FIR/TMA/CTR - sve privremene promjene koje se odnose na MSSR/PSR Pleso, MSSR Kozjak, MSSR Monte Kope i MSSR Psunj - A-SMGCS	

Informacija	Originator(i)	Obveza sklopanja sporazuma
Neraspoloživost pričuvnih i sekundarnih sustava, s izravnim operativnim utjecajem	<i>TBD</i>	
Uspostava, povlačenje ili značajne promjene u radu vizualnih sredstava	<i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i>	
Prekid ili nastavak rada važnijih dijelova aerodromskog sustava osvjetljenja	<i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i>	
Uspostava, povlačenje ili značajne promjene u procedurama za zrakoplovnu navigaciju	<i>HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE</i>	
Pojavljivanje ili otklanjanje većih neispravnosti ili zapreka na manevarskim površinama	<i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i>	
Promjene ili ograničenja u raspoloživosti goriva, ulja ili kisika	<i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i> - ograničenja u raspoloživosti goriva i ulja za sve AD <i>INA Avioservis</i> - u slučaju zahtjeva za objavu NOTAM-a od strane dobavljača goriva, potrebno je kontaktirati aerodrom na koji se zahtjev odnosio i zatražiti da u svojstvu originatora objavi informaciju ili da pismeno poništi zahtjev za objavu koji je poslao dobavljač goriva.	
Veće promjene u raspoloživosti SAR sredstava i usluge	<i>MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE</i>	
Uspostava, povlačenje ili povratak u rad svjetlosnih oznaka na preprekama za zrakoplovnu navigaciju	<i>HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE – za uređaje i objekte HKZP-a</i> <i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i> sukladno sklopljenim SLA između HKZP-a i operatora aerodroma/helidroma <i>HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO</i> - Objekti (prepreke) izvan ograde aerodroma (uključujući npr. privremene platforme za bušenje) * Za svjetlosne oznake uređaja i objekata HKZP-a za koje je ovlašten originator (operator aerodroma ili HACZ) prethodno utvrdio da se radi o prepreci, HKZP dužan je dostaviti informacije ovlaštenom originatoru, koji će sukladno potrebi pripremiti zahtjev za objavu.	DA
Promjene koje zahtijevaju trenutni postupak, npr. zabranjene zone za SAR akcije	<i>HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE, MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE, MORH.</i>	DA
Promjene propisa primjenjivih u predmetnim državama članicama za koje je potrebno hitno djelovanje iz operativne perspektive	<i>HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO</i>	
Operativne naredbe za koje je potrebno hitno djelovanje ili promjene u tim naredbama	<i>HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO</i>	

Informacija	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Prisutnost opasnosti koja utječe na zrakoplovnu navigaciju (uključujući prepreke, vojne vježbe, priredbe, vatromete, leteće lampione, ispaljivanje raketa, utrke, velike padobranske događaje izvan objavljenih područja)	HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO - objekti (prepreke) izvan ograde aerodroma (uključujući npr. privremene platforme za bušenje) OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA - objekti (prepreke) i događaji unutar ograde AD HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE - prepreke u smislu uređaja i objekata HKZP-a (HKZP dostavlja informacije ovlaštenom originatoru koji procjenjuje radi li se o prepreci te sukladno potrebi priprema zahtjev za objavu) - privremene planirane zone u kojima se očekuje ograničenje ili neraspoloživost usluge ATS-a, s utjecajem na oblasnu kontrolu - „OPEN SKIES“ aktivnosti i sl. - usuglašene podatke koje HKZP priprema s operatorom korisnikom –organizatorom aktivnosti - privremene aktivnosti unutar CTR-a (npr. model flying) - ograničenja/neraspoloživost usluge ATS-a ili ograničenja određene vrste prometa (npr. zabrana trenažnih letova) unutar CTR/TMA - utjecaj određene aktivnosti na pružanje ATS-a u području nadležnosti podružnice - privremene rezervacije zračnog prostora i/ili privremena ili stalna ograničenja u zračnom prostoru i/ili zabrane letenja i provedbe aktivnosti u određenom volumenu zračnog prostora na zahtjev nadležnog tijela državne uprave, MORH-a, MUP-a (uključujući Ravnateljstvo civilne zaštite) i zbog realnih operativnih zahtjeva OPERATOR-KORISNIK-ORGANIZATOR AKTIVNOSTI - privremene zone zrakoplovno-sportskih i rekreacijskih aktivnosti u kontroliranom zračnom prostoru, te zone zrakoplovno-sportskih i rekreacijskih aktivnosti objavljene u AIP ENR 5.5 u slučaju kada se mijenjaju uvjeti utvrđeni u ENR 5.5 - javna natjecanja, izložbe i zrakoplovne priredbe - posebno korištenje kontroliranog zračnog prostora izvan CTR-a (uključujući vojne padobranske aktivnosti) MUP - zaštita zračnog prostora, tj. zone privremene zabrane letenja radi sigurnosnih mjera na zahtjev MUP-a. Odgovarajuća nadležna tijela državne uprave (MORH i dr., sukladno čl. 18, st. 4 ZZP-a) - vojne vježbe - vojne aktivnosti koje za posljedicu imaju zatvaranje CTR-a TRA/TSA, uz suglasnost Hrvatske kontrole zračne plovidbe	DA

Informacija	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Prisutnost ili prestanak ili značajne promjene u opasnim uvjetima uzrokovanim snijegom, bljuzgavicom, ledom, radioaktivnim materijalom, otrovnim kemikalijama, prekrivenosti vulkanskim pepelom ili vodom na operativnim površinama	OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA Slanje obavijesti o navedenim uvjetima objavljuje se u SNOWTAM formatu sukladno Uredbi Komisije (EU) 2017/373.	DA
Izbijanje epidemija koje zahtijevaju promjenu u objavljenim zahtjevima za cijepljenje i karantenu	MINISTARSTVO ZDRAVSTVA HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO	
Opažanja ili prognoze svemirskih vremenskih fenomena, datum i vrijeme njihovih pojava, razine letenja (gdje je moguće) i dijelovi zračnog prostora na koje ti fenomeni mogu utjecati	<i>TBD</i>	
Promjene vulkanske aktivnosti od operativnog značaja, lokacija, datum i vrijeme vulkanskih erupcija i/ili horizontalnog i vertikalnog prostiranja oblaka vulkanskog pepela, uključujući smjer kretanja, razine letenja i rute ili dijelove ruta na koje pojava može imati utjecaj	HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE Sukladno smjernicama odgovarajućih međunarodnih organizacija i utvrđivanju područja utjecaja	
Otpuštanje u atmosferu radioaktivnih materijala ili otrovnih kemikalija uzrokovano nuklearnom ili kemijskom nezgodom, mjesto, dan i vrijeme nezgode, razine leta i rute ili dijelovi ruta na koje se može odnositi štetno djelovanje, te smjer kretanja	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA, RAVNATELJSTVO CIVILNE ZAŠTITE HKZP – kod uspostave ili obustave, promjena u statusu, aktivacija i deaktivacija zabranjenih, uvjetno zabranjenih ili opasnih područja i područja vojnih vježbi i obuke	
Djelovanje misija humanitarne pomoći, kao npr. pod pokroviteljstvom Ujedinjenih Naroda, zajedno sa postupcima i/ili ograničenjima u zračnoj plovidbi	HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE	
Donošenje kratkotrajnih mjera za nepredviđene okolnosti u slučaju prekida ili djelomičnog prekida ATS-a i pratećih službi	HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE	
Zatvaranje FIR-a zbog održavanja ažurnosti dataseta i/ili SW-a CROATMS-a	HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE	

Informacija	Originator(i)	Obveza sklapanja sporazuma
Zatvorena USS-a zbog radova na njezinu označavanju ili, ako se oprema koja se koristi za te radove može ukloniti, vrijeme koje je potrebno da se USS staza osposobi za uporabu	<i>OPERATOR AERODROMA/HELIDROMA</i>	

4. Originatori podataka za objavu putem Okružnice zrakoplovnih informacija (AIC)

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo i HKZP su originatori podataka za objavu putem Okružnice zrakoplovnih informacija (AIC).

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo dostavlja HKZP-u za objavu u AIC-u administrativne podatke sljedećeg karaktera:

- *Runway Safety*;
- Postupci za obavljanje govorne komunikacije (Radiokomunikacija u pokretnoj zrakoplovnoj vezi) (HKZP dostavlja i predlaže, a HACZ utvrđuje);
- Naredba o utvrđivanju visine naknada za rad Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo.
- Procedura izvođenja letačkih operacija tijekom kontaminacije zračnog prostora vulkanskim pepelom

Kratice koje se koriste u ovoj Naredbi o zrakoplovnoj sigurnosti:

ACAS	Zrakoplovni sustav za izbjegavanje sudara	Airborne Collision Avoidance System
AD	Aerodrom	Aerodrome
AFS	Nepokretna zrakoplovna veza	Aeronautical Fixed Service
AFTN	Nepokretna zrakoplovna telekomunikacijska mreža	Aeronautical Fixed Telecommunication Network
AGA	Aerodromi, zračne rute i uređaji na tlu	Aerodromes, air routes and ground aids
AIC	Okružnica zrakoplovnih informacija	Aeronautical Information Circular
AIP	Zbornik zrakoplovnih informacija	Aeronautical Information Publication
AIP AMDT	Izmjena Zbornika zrakoplovnih informacija	Aeronautical Information Publication Amendment
AIP SUP	Dodatak Zbornika zrakoplovnih informacija	Aeronautical Information Publication Supplement
AIS	Usluge zrakoplovnog informiranja	Aeronautical Information Services
ARO	Prijavni ured operativnih usluga u zračnom prometu	Air Traffic Services Reporting Office
ASO	Sigurnosna direktiva	Air Safety Order
ATC	Kontrola zračnog prometa	Air Traffic Control
ATFCM	Upravljanje protokom zračnog prometa i kapacitetom zračnog prostora	Air Traffic Flow and Capacity Management
ATS	Operativne službe kontrole zračnog prometa	Air Traffic Services
B-RNAV	Osnovna prostorna navigacija	Basic-Area Navigation
CFMU	Središnja jedinica upravljanja protokom	Central Flow Management Unit
CNS	Komunikacije, navigacija i nadzor	Communications, navigation and surveillance
CTA	Kontrolirano područje	Control area
CTR	Kontrolirana zona	Control zone
ENR	Na ruti	En route
FIR	Područje pružanja letnih informacija	Flight Information Region
GAT	Opći zračni promet	General Air Traffic
GEN	Općenit, opći	General
GNSS	Globalni sustav satelitske navigacije	Global Navigation Satellite System
IAC	Karta za instrumentalni prilaz	Instrument Approach Chart
ICAO	Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva	International Civil Aviation Organization
MET	Meteorološki ili meteorologija	Meteorological or Meteorology
MSSR	Monopulzni sekundarni nadzorni radar	Monopulse Secondary Surveillance Radar
NATO	Organizacija Sjevernoatlanskog ugovora	North Atlantic Treaty Organisation
NOTAM	Poruka distribuirana putem telekomunikacijskih sredstava	A notice distributed by means of telecommunication
NSA	Nacionalno nadzorno tijelo	National Supervisory Authority
P-RNAV	Precizna prostorna navigacija	Precision Area Navigation
PIB	Bilten preduzetnih informacija	Pre-flight information bulletin
PSR	Primarni nadzorni radar	Primary Surveillance Radar
RNAV	Prostorna navigacija	Area navigation
RVSM	Smanjeni minimum vertikalnog razdvajanja	Reduced Vertical Separation Minimum
RWY	Uzletno-sletna staza	Runway
SAR	Potruga i spašavanje	Search And Rescue
SID	Standardni instrumentalni odlazak	Standard Instrument Departure
SNOWTAM	Posebna serija NOTAM-a	A special series of NOTAM
STAR	Standardni instrumentalni dolazak	Standard Instrument Arrival

Croatian Civil Aviation Agency

Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti

Air Safety Order

Kratice koje se koriste u ovoj Naredbi o zrakoplovnoj sigurnosti:

TMA	Završno kontrolirano područje	Terminal Control Area
TRA	Privremeno rezervirani zračni prostor	Temporary Reserved Airspace
TSA	Privremeno izdvojeno područje	Temporary Segregated Area
VAC	Karta vizualnog prilaza	Visual Approach Chart
VFR	Pravila vizualnog letenja	Visual Flight Rules
VHF	Vrlo visoka frekvencija (30 do 300 MHz)	Very High Frequency (30 to 300 MHz)

Ova Naredba zamjenjuje Naredbu o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2020-001, broj revizije: 1, koja prestaje biti važeća.

Ova Naredba stupa na snagu danom objave na internetskim stranicama Agencije.

U Zagrebu, 15.03.2022.

Za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo:

Marin Puh, dipl.ing.
Direktor